

Program for Sandnes Arbeiderparti 2019-2023

Framtidas Sandnes— en bedre by for alle

Sandnes Arbeiderparti ønsker å skape et lokalsamfunn hvor alle har muligheten til å leve gode liv. I 2020 blir Forsand og Sandnes én kommune med over 78 000 innbyggere. Nærmiljøet og lokalsamfunnet er rammene for livene våre. Vi tror på sterke fellesskapsløsninger, fordi vi får til mer sammen enn hver for oss. Det gir større trygghet og flere muligheter for den enkelte hvis vi stiller opp for hverandre.

Vårt mål er at Sandnes kommune skal være et sterkt og solidarisk fellesskap som gir større frihet og trygghet for enkeltmennesket og familien. Vi vil videreutvikle et godt regionalt samarbeid for å få til gode løsninger for innbyggerne i kommunen og regionen.

Arbeiderpartiets mål er frihet, muligheter og trygghet for alle. Det oppnår vi best i fellesskap.

Frihet for alle mennesker krever rettferdig fordeling av goder og byrder. Store økonomiske og sosiale forskjeller, diskriminering og utestenging skaper utrygghet og ufrihet. Solidaritet er vilje til å fordele slik at det oppnås frihet og likeverd for alle. Solidaritet er også evne og vilje til å ta ansvar for hverandre og å bidra til fellesskapet. Vi oppnår mer når vi står sammen enn hver for oss. Derfor må samfunnet bygges på et solidarisk prinsipp om at alle skal gis like muligheter.

Solidaritet med kommende generasjoner krever et bærekraftig samfunn, vi må ikke ødelegge for kommende generasjoners muligheter. Derfor må vi ta vare på naturen og miljøet. Gjennom å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge gir vi kommende generasjoner muligheter.

Rettferdig fordeling og solidaritet gir mangfold og sterke fellesskap, der menneskene kan påvirke sine egne liv. Like muligheter og likeverd innebærer at alle får mulighet til deltakelse, og at vi tar alle krefter i bruk. Arbeid og kunnskap er nøkkelordene for økonomisk vekst og skaper grunnlaget for velferden.

Barnehage– en trygg barndom

Et trygt barnehagetilbud betyr at barn kan oppleve lek, sosialisering og mestring med jevnaldrende. Trygge voksne i barnehagen er en forutsetning for at barn skal få en utviklende og trygg tid i barnehagen, og stå bedre rustet til å takle både skolen og resten av livet. For å kunne følge opp hvert enkelt barn på en god måte, er det viktig at det er nok voksne i barnehagen, og at flest mulig av disse har relevant utdanning.

Vi vil:

- gi tilbud til alle som ønsker barnehageplass
- prioritere nye barnehager i de bydelene som har underdekning
- arbeide for at barna skal trives, leke og lære i barnehagen
- ha en nullvisjon mot mobbing
- øke andelen barnehagelærere og fagarbeidere ved å fortsette å videreutdanne de ansatte i barnehagene
- arbeide for dekning på minst 50 % barnehagelærere, ved blant annet å få flere til å utdanne seg til dette
- styrke tidlig innsats i barnehagen
- ha løpende barnehageopptak gjennom året
- sikre god kvalitet på barnehagene og deres uteområder

En enda bedre skole for alle

Grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning, sammen med sosialkompetanse, er en viktig plattform for å mestre livet. Elevene skal være aktive i sin egen læring og lære sammen med andre. Sandnes Arbeiderparti vil arbeide for en skoledag der opplæring, fysisk aktivitet og kulturaktiviteter gir elevene et godt helhetlig tilbud som er tilpasset deres læring. Dette vil være et vesentlig bidrag til å bruke skoledagen bedre for læring og utvikling, særlig for de elevene som trenger mest hjelp.

Skolen skal være en viktig arena for å redusere sosiale forskjeller. Hver enkelt elev skal føle seg sett og hørt og det skal være tett samarbeid mellom skolene og hjemmene. Alle skoler skal tilby leksehjelp rett etter skoletid av kvalifiserte ansatte. Vi vil prioritere tilpasset opplæring til alle.

Læreren er den viktigste enkeltfaktoren for en god skole, læreren skal planlegge og legge til rette for at alle elever lærer på en best mulig måte. Lærernormen skal ikke være et tak for hvor mange lærere en skole skal ha, men det er et minimumsmål. Samtidig må vi også ha mulighet til å beholde annen kompetanse på skolene. Vi vil gi lærerne tillit, og arbeide for å senke kravene til pålagt dokumentasjon og rapportering. Det er viktig med mer tid til kjerneoppgavene for lærerne og vi vil sikre at skolelederne får tid til pedagogisk ledelse.

Vi vil starte ett eller flere pilotprosjekt for heldagsskolen med gratis SFO, som skal inneholde gratis mat, leksehjelp og aktiviteter.

Vi vil:

- ha flere lærere i skolen
- styrke tidlig innsats
- styrke kvaliteten i Sandnesskolen gjennom bedre rammebetingelser
- bygge ny skole på Sviland
- bygge ny ungdomsskole på Bogafjell
- utvide Sandved skole
- bygge ny skole i Skaarlia
- rehabiliter og utvide Malmheim skole
- arbeide for økt erfarings- og kunnskapsdeling på og mellom skolene
- fortsette kompetanseutviklingen
- sikre en god og tilgjengelig leksehjelp rett etter skoletid av kvalifiserte ansatte
- at alle skal ha et trygt og godt skolemiljø, med en nullvisjon mot mobbing
- fortsette å være åpne for å delta i nye forsøksprosjekter som kan bidra til bedre læring
- videreutvikle den digitale kompetansen i grunnskolen
- motivere elevene til videregående opplæring og ha en nullvisjon mot frafall
- sikre god kvalitet på skoler og deres uteområder
- at alle barn skal ha muligheter til å være fysisk aktive i utelek
- ha helsesykepleier (helsesøster) på alle skoler
- arbeide for heldagsskolen

Helse og omsorg— en god hverdag for alle

Vi vil at alle skal ha tilgang på gode og likeverdige helse og omsorgstjenester. God folkehelse skal være et bærende prinsipp i all planlegging i Sandnes kommune. Vi vil styrke aktiviteter som bidrar til en bedre helse og økt livskvalitet i alle aldersgrupper. Det forebyggende arbeidet skal ha et enda større fokus i den kommunale planleggingen. Vi vil legge til rette for gode aktivitetstilbud til kommunens innbyggere som gir bedre trivsel, livskvalitet og reduserer ensomhet. Samt forbedre informasjonen om tilbudene som finnes. De fleste ønsker å gjøre en innsats når deres nærmeste får behov for bistand. Vi vil at pårørende skal være en viktig samarbeidspartner som tas på alvor.

Vi vil:

- ha nok helsesykepleiere (helsesøstre) til å gi en god omsorg i barnas første leveår
- styrke kommunens møteplasser for alle aldersgrupper fra lekeplasser i nærmiljøet til sitteplasser og lekemuligheter i kommunens flotte utemiljø
- styrke kompetanseutviklingen i helse og omsorgssektoren
- bygge flere boliger for personer med nedsatt funksjonsevne
- ta i bruk nyere teknologi for å gjøre hverdagen lettere for de som trenger det
- hjelpe til med omsorgsboliger for de som har behov for det
- styrke arbeidet for å bedre innbyggernes fysiske og psykiske helse
- sikre god kompetanse om psykisk helse i førstelinjetjenestene, slik at psykisk uhelse fanges opp tidlig
- styrke eldresentrene, blant annet for å redusere ensomhet
- sikre fleksibilitet tilpasset brukerne som har behov for dagsenter, f.eks. varierte åpningstider
- styrke fysio- og ergoterapitjenesten
- styrke det forebyggende arbeide mot rusmisbruk og sikre godt ettervern
- ha et godt samarbeid med frivillige
- samarbeide godt med andre etater for å kunne gi best mulig omsorg til de innbyggerne i kommunen som trenger det
- ikke bruke hospits som botilbud
- fortsatt ha full sykehjemsdekning for dem som har behov for det
- arbeide for gratis vaksine mot hjernehinnebetennelse til ungdommer i videregående utdanning

Friluftsliv, turisme, natur og miljø

Befolkningen i Sandnes og regionen vokser mye, og interessen for friluftsliv, natur og miljø øker. Kommunen skal ivareta disse interessene, ikke bare for kommunens innbyggere, men for hele regionen. Dette krever at vi tilrettelegger store områder for friluftsliv og turisme. Vi må få fram et samspill mellom turisme, landbruk, friluftsinnteresser og miljøhensyn. For oss er det viktig at Sandnesmarka avgrensar de viktigste friluftsområdene, og ikke legges som en grense langs eksisterende bebyggelse. Sandnesmarka skal ha langsiktige grenser og settes slik at den i minst mulig grad utfordres for utbygging.

Lysefjorden og området rundt er et av landets mest populære turistmål. Vi vil videreutvikle dette med nye etableringer på Lauvvik og Oanes og legge til rette for anløp av cruiseskip i Høgsfjorden og Lauvvik. Flørli og Lysebotn har allerede gode tilbud til turister som vi vil videreutvikle og utvide.

Miljøforbedringer gir byen og innbyggerne glede. Ren luft, mindre støy og rent drikkevann er avgjørende for helse og livskvalitet til innbyggerne. Vi vil at kommunen skal gå foran som et godt eksempel, og bidra til teknologisk utvikling og endring.

Vi vil:

- bygge badeanlegg sentralt i Vågen
- sikre gode turmuligheter i nærområdene
- sikre god merking og markedsføring av turstier
- arbeide for skylift/gondolbane/taubane i Lysefjorden
- legge til rette for etablering av bobilcamping
- videreutvikle Lysefjorden og området rundt som en av landets beste turistattraksjoner
- at grøntområdene i kommunen blir mest mulig sammenhengende og i størst mulig grad binde sammen av turveier og gangstier
- legge til rette for kollektivbruk, samt hvor det er nødvendig parkeringsplasser, for å sikre tilgang til friluftsområdene
- opparbeide flere grøntområder og tursti/promenade langs Gandsfjorden
- ha en strandsone som er mest mulig tilgjengelig for alle og ivaretar allemannsretten
- arbeide for at nye høyspentlinjer fortrinnsvis skal gå i jord- og sjøkabler
- arbeide for redusert forurensning over alt i kommunen og regionen, særlig i elver og sjø, og ta vare på biologisk mangfold
- fortsatt støtte opp om organisasjoner som bidrar til økt friluftsliv
- bli mer miljøbevisste og ha fokus på god håndtering av avfall og oppfordre handelsstanden til bruk av mer miljøvennlig emballasje
- arbeide for at mindre plastavfall kommer ut i naturen
- arbeide for parsellhager
- legge til rette for hyttebygging og ha en aktiv hyttepolitikk

Kultur, idrett og fritid

Kunst, kultur og idrett bidrar til et rikere fellesskap. Sandnes Arbeiderparti vil investere i opplevelser som skaper deltakelse, glede og kulturelt mangfold. Mange av fremtidens arbeidsplasser skapes i kreative næringer og vi vil ha gode åpne arenaer for idrett, kultur og frivillige organisasjoner.

For mange er ikke en kino eller en konsertbillett være en stor utgift. For andre er det en altfor stor kostnad. Vi vil videreføre kulturkortet for dem som trenger det mest for å bidra til å redusere sosiale forskjeller.

Vi vil:

- bygge ishall
- at nye idrettshaller bør bygges som flerbrukshaller
- støtte trialbaneanlegget på Riska
- arbeide for å være vertskap for store kultur- og idrettsarrangementer
- sikre åpen svømmehall om sommeren
- videreføre kulturkortet for barn med utfordrende levekår
- sørge for godt vedlikehold av eksisterende idrettsanlegg
- videreføre arbeidet med kunstgressbaner i alle bydeler
- åpne kommunens lokaliteter for frivillige foreninger og lag
- sørge for god utvikling og vedlikehold av kommunens parker
- videreutvikle Sandnes bibliotek og bevare skole- og bydelsbibliotekene
- styrke bevilgningene til kulturskolen
- videreutvikle kulturtilbudet og innholdet i Kulturhuset og KinoKino
- videreutvikle den kulturelle skolesekken og den kulturelle spaserstokken
- videreføre et godt fritidstilbud for personer med fysiske og psykiske funksjonshemninger
- legge til rette for internasjonale friidrettsarrangementer i Sandnes idrettspark
- revitalisere «Sykkelbyen Sandnes»

En sosial boligpolitikk

Sandnes Arbeiderparti vil bidra til å sikre alle en god bolig i et godt bomiljø. Det er en forutsetning for et godt liv for den enkelte. Vi vil arbeide for at det blir satt av nok areal slik at vi sikrer at det bygges nok boliger til førstegangsetablerere. Vi vil fortsette arbeidet med å redusere boligventelistene for personer med nedsatt funksjonsevne, med mål om at alle som har behov for bolig får det.

Sandnes Tomteselskap er kommunens verktøy for å sikre sosial boligbygging og tilgang til rimelige boliger. Sandnes Arbeiderparti skal jobbe for at tomteselskapet lykkes i dette arbeidet.

Vi vil:

- sikre at det bygges nok boliger og ha boligbygging i alle bydeler
- legge til rette for varierte boligtyper med ulik standard for folk i alle aldre
- sette av tilstrekkelig areal til boligutvikling
- fortsette arbeidet for at bostedsløse skal tilbys bolig
- redusere ventelistene for bolig for personer med nedsatt funksjonsevne
- sørge for at våre boområder får beholde naturlige grønne områder
- fortette langs kollektivaksene
- sikre tilrettelegging av boliger man kan bli gammel i både i sentrum og i bydelene
- sikre boligområder med gode arealer for lek og opphold, gode møteplasser for mennesker i alle aldre
- sørge for rask byggesaksbehandling og reguleringer

Arbeid til alle

Sandnes Arbeiderparti vil arbeide for at kommunen skal være en attraktiv kommune å etablere seg i og at næringsarealer skal være hyllevare. Vi vil føre en aktiv og offensiv næringspolitikk som sikrer økt verdiskapning og trygge arbeidsplasser nå og i fremtiden. For Arbeiderpartiet er arbeid til alle jobb nummer én. Skal vi lykkes med dette, er det avgjørende å ha bedrifter og et næringsliv som driver lønnsomt.

Sandnes har gode forutsetninger for å bli en stor reisedestinasjon. Vi skal være en pådriver for å videreutvikle og utnytte de ressursene kommunen har og bidra med tilrettelegging i planarbeid. Vi skal arbeide for at kommunen skal være en aktiv aktør og samarbeidspartner til næringslivet for å kunne bidra til denne utviklingen- Sandnes skal være en foretrukken og attraktiv kommune å bo og investere i.

Sandnes kommune er den tredje største landbrukskommunen i Rogaland. Vi vil sikre et allsidig landbruk og havbruk i kommunen, og stimulere til nydyrking og sikre matproduksjon i Sandnes. Den nye kommunen har en lang kystlinje, vi vil legge til rette for en bærekraftig utvikling av havbruket.

Vi vil ha et arbeidsliv med plass til alle. Sosiale forskjeller er mer enn noe annet knyttet til mangel på arbeid. En jobb sikrer den enkelte inntekt, et sosialt nettverk og mulighet til å bruke sine evner og ressurser. At alle som kan er i arbeid, er samtidig den viktigste forutsetningen for finansiering av velferden.

Vi vil:

- arbeide for at alle som har mulighet, har en jobb å gå til
- ha økt satsing på turisme- og reiselivsnæring, og at Sandnes må ta et stort ansvar for næringsutvikling innenfor reiseliv og turisme i regionen
- legge til rette for tett samarbeid mellom næringsliv og offentlig sektor
- sørge for arbeidsplasser til mennesker med spesielle behov slik at flest mulig kan få et meningsfylt arbeidsliv
- arbeide for flere VTA-plasser (Varig Tilrettelagt Arbeid)
- at kommunen skal være en aktiv medspiller slik at Sandnes er attraktiv for etablering og videreutvikling av eksisterende næringsvirksomhet
- tilrettelegge gode arealer som kan gi grunnlag for en allsidig næringsutvikling
- utvikle gode næringsarealer blant annet i Kvål/Vagleområdet, Indre Havn og Sandnes Øst
- videreutvikle Forus som et sentralt næringsområde sammen med Sola og Stavanger
- ha god utnyttelse av eksisterende næringsområder
- at Sandnes Havn skal videreutvikles
- sikre jordvern
- legge til rette for bærekraftig havbruk

Et levende sentrum— handel, kultur og uteliv

Et levende sentrum er viktig for utviklingen av kommunen og byen Sandnes. Sentrum skal være et sted der handel, næring, uteliv, bolig og kulturaktiviteter kan utvikle seg, slik at det blir en attraktiv og trivelig plass å bo, arbeide og oppholde seg. En sunn balanse mellom næring, handel, boliger, offentlige funksjoner og kultur skaper et godt sentrum. Sentrum skal være et naturlig førstevalg for de som ønsker å etablere handel.

Et levende sentrum skapes av folk som oppholder seg i sentrum. Gode tilbud som gjør det attraktivt og enkelt å komme til og oppholde seg i sentrum er viktig. Et bredt utvalg av butikker, tjenester, kaféer, restauranter, kulturtilbud med mer. For å få til et attraktivt og godt miljø i sentrum er det nødvendig å investere i parkområder, lekeplasser, grøntanlegg, parkeringsanlegg og kulturbygg som gir forskjellige aktivitetsmuligheter. Vi vil få til gode samarbeidsløsninger med byens næringsliv, slik at vi kan få realisert de gode ideene.

Vi vil:

- forlenge gågatedelen av Langgata til Gamla Torget
- legge til rette for marked, kultur og idrettsarrangementer
- legge til rette for areal til ny videregående skole
- arbeide for gode kollektivløsninger
- ha flere låsbare sykkelparkeringsanlegg
- videreutvikle el-bysykkelen og satse videre på «Sykkelbyen Sandnes»
- ha lett tilgjengelige parkeringsløsninger
- utvikle havneområdene til et nytt attraktivt sentrumsområde, og åpne opp byen mot fjorden
- legge til rette for at sentrum skal være attraktivt for etablering av kontorarbeidsplasser
- etablere parkdrag langs Storånå fra Indre Vågen til Brueland
- bidra til å skape attraktive møteplasser
- flytte parkeringsplassene fra Ruten, slik at Ruten kan bli en trivelig ny festplass med flere aktiviteter for byens befolkning
- ha en god balanse mellom bolig og næring
- videreføre hovedtrekkene i dagens skjenkepolitikk som gir et attraktivt uteliv og gjør byen trygg
- tilby tomt til studentboliger

Gode samferdselsløsninger

Kostnadene ved bygging av vei, kollektivtilbud og gang- og sykkelveier har økt betydelig de siste årene og det samme har bompengene for bilistene. Vi vil arbeide for andre løsninger for prising av vei enn dagens bompengefinansiering, og vi mener at staten må ta større ansvar for finansieringen av veier. Vi vil ha samferdselsløsninger som sikrer framkommelighet, miljø, bosetting, velferd, sikkerhet og verdiskaping. Vi vil satse på kollektivtransport og sykkel for å gi reelle alternativer til bilen, og da må vi legge til rette for innfartsparkering (park & ride), selvkjørende busser og sikre sykkelparkeringer.

Vi vil:

- bedre trafiksikkerheten, blant annet gjennom fortsatt satsing på gang- og sykkelveier
- ha trafiksikre skoleveier
- arbeide for å redusere prisene på buss og tog
- arbeide for å endre dagens bompengefinansiering, og si nei til rushtidsavgift
- arbeide for gang- og sykkelvei langs Gandsfjorden
- arbeide for en styrking av kollektivtilbudet i hele kommunen
- arbeide for at staten skal ta større ansvar for investeringer ved utbygging av kollektivløsninger og veiutbygging
- arbeide for å få på plass bru over Gandsfjorden
- arbeide for firefelts vei på E39 til Ålgård
- arbeide for god forbindelse over Høgsfjorden
- arbeide for togstasjon i Luravika
- bedre vedlikeholdet av vei, sykkel- og gangstier og fortauer
- sikre universell utforming
- arbeide for gjenåpning av Ålgårdbanen
- arbeide for flere ladestasjoner for el-biler

En mangfoldig kommune

Gjennom gode fellesarenaer kan vi skape integrering som utvikler gjensidig respekt og forståelse. For Sandnes Arbeiderparti betyr likestilling, inkludering og mangfold at alle uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsevne og seksuell orientering opplever likeverd, har like muligheter og rettigheter samt opplever tilgjengelighet og tilrettelegging. Mangfold gir kommunen store muligheter, men også sine utfordringer som vi skal arbeide for å løse.

Vi vil:

- at den kompetansen kommunen har på integrering skal ivaretas og videreutvikles
- arbeide for praksisplasser for de som står utenfor arbeidslivet
- at alle skal ha gode og likeverdige muligheter til et sunt og deltakende liv i sine nærmiljøer
- sikre at barnehage og skole skal bidra til et likestilt samfunn
- ta ansvar og ta imot flyktninger etter anmodning fra staten
- fortsette satsingen ved Sandnes Læringscenter

En moderne kommune og attraktiv arbeidsgiver

Sandnes skal være en moderne kommune og vi vil videreutvikle et godt regionalt samarbeid for å få til gode løsninger for innbyggerne i kommunen og regionen. Den politiske styringen av Sandnes skal være preget av åpenhet og nærhet. I kjølvannet av sammenslåingen av Sandnes og Forsand vil bydelsutvalgene bli endret til områdeutvalg. Områdeutvalgene skal alltid involveres tidlig slik at ressursene og engasjementet blir nyttiggjort på best mulig måte.

Vi vil ha en serviceinnstilt kommune som har god ressursutnyttelse og er en fleksibel, effektiv, lærende og nytenkende organisasjon. Vi vil ha de ansatte som aktive medspillere i et godt arbeidsmiljø.

Kommunen er en stor innkjøper av varer og tjenester. Sandnes Arbeiderparti vil sikre strenge seriositetsregler for de som skal levere varer og tjenester til kommunen. På den måten bidrar kommunen til å sikre den seriøse delen av næringslivet, sikre arbeid, i tillegg å unngå sosial dumping. Blant annet gjennom at offentlige anskaffelser stiller krav om tariffavtaler og deltakelse i lærlingeordningen. Vi vil sikre at kommunen er kostnadseffektiv innenfor regelverket om offentlige anskaffelser.

En moderne kommune yter gode tjenester som tilfredsstillir brukernes behov. Vi vil ta i bruk moderne hjelpemidler som er nødvendig for å yte en best mulig tjeneste.

Sandnes kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver som tilbyr ansatte faste hele stillinger som hovedregel. Kommunen skal bidra til at lærlinger som tar fagbrev får tilbud om jobb etter ferdig utdanning. Mennesker med funksjonsnedsettelse og mennesker med annen etnisk bakgrunn oppfordres til å søke ledige stillinger.

Vi sier nei til privatisering og konkurranseutsetting av kommunale kjerneoppgaver. Gjennom en konkurransedyktig kommune, vil vi forbedre og videreutvikle det offentlige tilbudet ved økt tilgjengelighet og kortere behandlingstid. Dersom eksterne leverandører inviteres til å gi tilbud på deler av kommunens tjenestetilbud (konkurranseutsetting), skal kommunen gis anledning til selv å inngi tilbud. Det skal stilles krav til at eksterne tilbydere skal ha ordnede lønns-, pensjons- og arbeidsbetingelser, og det skal stilles krav til solidaransvar.

Vi vil:

- at fornyelse og utvikling av kommunen skal skje i nært samarbeid med de ansatte
- ta i bruk ny teknologi
- arbeide for flere heltidsstillinger, og gjennomføre konkrete tiltak for å redusere uønsket deltid
- motarbeide sosial dumping og arbeidslivskriminalitet ved å sikre et trygt og organisert arbeidsliv i tett samarbeid med fagforeningene
- fortsette å ha minimum 2 lærlinger per 1000 innbyggere, samtidig som vi vil arbeide for flere læreplasser både i det offentlige og det private
- arbeide for at flere av våre ansatte får mulighet til å videreutdanne seg
- arbeide for medisinsk fakultet, inkludert legeutdanning, ved Universitetet i Stavanger
- arbeide videre for at Sandnes skal få tildelt flere storbymidler
- arbeide videre for at Sandnes skal få kompensert for store årlige utgifter som vekstkommune
- arbeide for å forenkle rutiner, organisering og oppgaveløsning, som for eksempel se på bestiller-/utførerrollen
- videreføre en effektiv politisk ledelse ut i fra dagens styringsmodell (formannskapsmodellen)
- si nei til eiendomsskatt på boliger